13.11.2023

Lausunto: HE 36/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
Eduskunta

Pyydettynä lausuntona Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry antaa lausunnon polttoaineveroa alentavaan hallituksen esitykseen.

Lakiehdotuksen tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia siten, että liikennepolttoaineiden hiilidioksidiveron määrän laskentaperusteena olevaa hiilidioksiditonnin arvoa alennettaisiin 77 eurosta 62 euroon. Valmisteveron alennus olisi:

- bensiinille ja sitä korvaaville tuotteille keskimäärin 3,9 senttiä litralta
- dieselille ja sitä korvaaville polttoaineille keskimäärin 3,8 senttiä litralta

Esityksellä toteutettaisiin liikennepolttoaineiden valmisteveron alennus, jolla kompensoitaisiin uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoitteen tason asteittaisesta noususta aiheutuva keskimääräinen pumppuhintojen nousu.

Ehdotettu muutos laskisi energiaverojen tuottoa noin 168 miljoonaa euroa vuoden 2024 tasolla. Kun huomioon otetaan indeksisidonnaisten tulonsiirtomenojen kasvu, ehdotettujen veromuutosten arvioidaan esityksessä heikentävän julkista taloutta vuonna 2025 arviolta noin 124 miljoonaa euroa.

SKAL toteaa, että tämän esityksen kanssa rinnakkain on tarpeen arvioida eduskunnan käsittelyssä olevaa hallituksen esitystä jakeluvelvoitteen alentamisesta (HE 53/2023 vp). Jakeluvelvoitteen tason alentaminen 28 prosentista 13,5 prosenttiin kasvattaa esityksen mukaan valtion polttoaineverotuloja 146 miljoonalla eurolla. **Sekä polttoaineveroa että jakeluvelvoitetta alentavien hallitusten esitysten kumulatiivinen kokonaisvaikutus julkiseen talouteen on 22 miljoonaa euroa positiivinen.** Yhdessä nämä esitykset alentavat dieselpolttoaineen hintaa yli 20 senttiä litralta, millä on noin 250 miljoonaa euroa kuljetuskustannuksia alentava vaikutus.

Jakeluvelvoitteen ja polttoaineveron alentaminen yhdessä pienentää hallitusten esitysten vaikutusarvioihin perustuen kaikkien bensiiniä ja dieseliä käyttävien kansalaisten ja yritysten kustannuksia yhteensä noin 950 miljoonaa euroa vuositasolla. Tämä esitetään toteutettavaksi tavalla, joka vahvistaa julkista taloutta 22 miljoonalla eurolla vuodessa.

Ehdotuksen vaikutusarviot

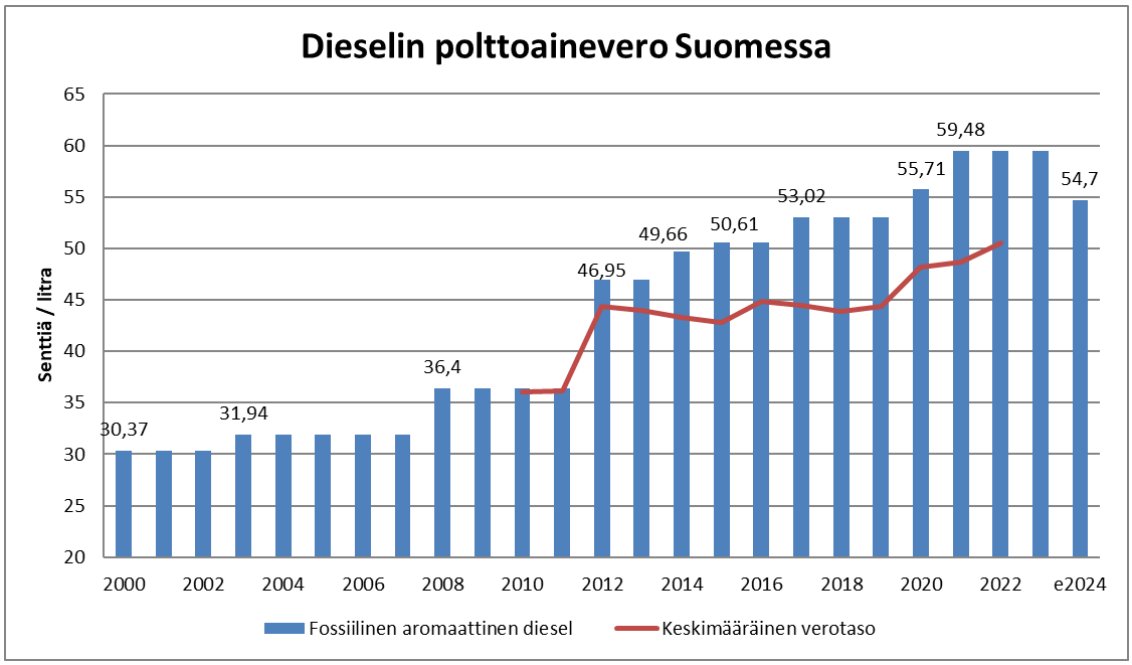
Hallituksen esityksen kohdassa yritysvaikutukset on arvioitu tehdasteollisuuden mekaaniseksi kustannusalenemaksi maaliikennepalveluiden kautta arviolta noin 20 miljoonaa euroa vuodessa. SKAL toteaa, että tämä vaikutusarvio antaa varsin suppean kuvan ehdotetun veronalennuksen vaikutuksesta kuljetuskustannuksiin.

Kuorma-autoliikenne kuluttaa dieselpolttoainetta noin 1,2 miljardia litraa vuodessa, jolloin dieselin hinnassa yhden sentin vaikutus kuorma-autoliikenteen kustannuksiin on noin 12 miljoonaa euroa vuositasolla. Nyt esitetty 3,8 sentin polttoaineveron alennus laskisi kuljetuskustannuksia kaikkiaan noin 46 miljoonaa euroa vuositasolla. Tämä kustannusten lasku on merkittävä, ja tarkoittaa noin 0,7 prosentin alenemaa kuorma- ja pakettiautoliikenteen kokonaiskustannuksissa.

SKAL pitää arvossa hallituksen aietta alentaa polttoaineveroa siten, että se vaikuttaa polttoainekuluja laskevasti kaikille polttonesteiden käyttäjille. Tuomme kuitenkin esiin, että mikäli kokonaismäärältään vastaava veronalennus olisi kohdistettu ammattidieselin käyttöönottoon, olisi kuorma-autoissa käytettävän dieselin arvonlisäverotonta hintaa pystytty laskemaan 11 – 14 senttiä litralta. Tällä olisi alennettu huomattavasti Suomen logistisia kustannuksia.

Ammattidieselin käyttöönotto ei sisälly hallitusohjelmaan. Pitkällä aikavälillä on nähtävissä kuitenkin muutoksia, joiden hallintaan ammattidiesel on tarpeellinen mekanismi. Tällainen on esimerkiksi EU-tasoinen liikenteen päästökauppa, joka veron kaltaisesti tullee nostamaan polttoaineen hintaa. SKAL esittää, että ammattidiesel otetaan huomioon hallitusohjelmassa linjatun liikenteen verotuksen kokonaisuudistuksen valmistelussa.

SKALin kanta ehdotukseen

Kuvio: hallituksen esityksen katkaisee yli 20 vuotta jatkuneen polttoaineveron korotustrendin

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry kannattaa ehdotettua polttoaineveron alentamista. Alennus pienentää Suomen logistista takamatkaa Euroopan markkinoihin ja on siten Suomen taloudellista toimeliaisuutta tukeva muutos. SKALin arvion mukaan esityksellä ei maanteiden tavaraliikenteen osalta ole päästöjä lisäävää vaikutusta.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Anssi Kujala
toimitusjohtaja

Petri Murto
johtaja, asiantuntijapalvelut